

ЕКОНОМІКА

УДК 330.322.338.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2024-2-1>

Андрієнко І.В.

аспірант кафедри економіки
Класичного приватного університету

Andriienko Ihor

Postgraduate Student at the Department of Economics
Classical Private University

ПОЛІТИКА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

POLICY OF LIBERALIZATION OF INVESTMENT ACTIVITIES

В статті наголошується, що поштовхом для пошуку нових джерел фінансування стала збройна російська агресія, що спричинила: знищення промислової інфраструктури, житлового фонду, об'єктів критичної інфраструктури на фоні бюджетного дефіциту. Доведено, що такими джерелами можуть стати інвестиції, але проте, несприятливий економічний, політичний клімат в країні, а також стан війни негативно впливають на бажання інвесторів вкладати кошти в українські проекти, для підвищення їх мотивації потрібно розробити та запровадити економічні стимули. Акцентовано увагу, що починаючи з 1991 року інвестиційна політика перетерпіла суттєвих змін у напрямку її лібералізації та підтримки закордонних інвесторів, що знайшло своє відображення у прийнятті ряду нормативно-правових актів. Суттєво підтримкою стало прийняття Закону України „Про внесення змін до розділу XX „Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки”. Наведено перелік галузей економіки, які були визнані Постановою Кабінету Міністрів України пріоритетними. Важливим стало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні», що надавало можливість здійснити підтримку розвитку державно-приватного партнерства та, надалі, реалізовувати масштабні інфраструктурні проекти. Доведено, що посиленню лібералізації інвестиційної політики суттєво сприяло прийняття Закону України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні”, яким було введено в обіг цілий ряд економічних категорій, як то: електронна ідентифікація, електронний кабінет, єдиний реєстр податкових накладних. Зроблено висновки, що суттєве зростання надходження інвестицій спостерігається у 2018 році, що могло бути результатом внесення змін до Податкового кодексу України, спрямованих на покращення інвестиційного клімату в країні. Саме ці зміни були спрямовані на запровадження системи інформатизації у відносинах між платником податків та контролюючими органами.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, політика лібералізації, інвестиційна політика, пріоритетні галузі економіки, джерела фінансування.

The article emphasizes that the impetus for the search for new sources of financing was armed Russian aggression, which caused: the destruction of industrial infrastructure, housing stock, and critical infrastructure objects against the background of a budget deficit. It has been proven that such sources can be investments, but nevertheless, the unfavorable economic and political climate in the country, as well as the state of war, negatively affect the desire of investors to invest in Ukrainian projects, to increase their motivation, it is necessary to develop and implement economic incentives. It is emphasized that since 1991, the investment policy has undergone significant changes in the direction of its liberalization and support of foreign investors, which was reflected in the adoption of a number of regulatory and legal acts. The adoption of the Law of Ukraine "On Amendments to Chapter XX "Transitional Provisions" of the Tax Code of Ukraine regarding the peculiarities of taxation of business entities implementing investment projects in priority sectors of the economy" was a significant support. The list of sectors of the economy, which were recognized as priority by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, is given. The adoption of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Laws of Ukraine on the Elimination of Regulatory Barriers to

the Development of Public-Private Partnerships and Stimulating Investments in Ukraine" became important, which made it possible to support the development of public-private partnerships and, in the future, to implement large-scale infrastructure projects. It has been proven that the strengthening of the liberalization of investment policy was significantly facilitated by the adoption of the Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine on Improving the Investment Climate in Ukraine", which introduced a number of economic categories, such as: electronic identification, electronic cabinet, unified register of tax invoices. It was concluded that a significant increase in investment inflows was observed in 2018, which could be the result of amendments to the Tax Code of Ukraine aimed at improving the investment climate in the country. These changes were aimed at introducing an informatization system in relations between the taxpayer and the controlling authorities.

Keywords: investment activity, liberalization policy, investment policy, priority sectors of the economy, sources of financing.

Постановка завдання. Ситуація, що склалася в Україні внаслідок збройної російської агресії: знищення промислової інфраструктури, житлового фонду, об'єктів критичної інфраструктури на тлі бюджетного дефіциту потребує пошуку нових джерел фінансування реконструкції та будівництва зруйнованих об'єктів. Такими джерелами можуть стати інвестиції, проте, несприятливий економічний, політичний клімат в країні, а також стан війни негативно впливають на бажання інвесторів вкладати кошти в українські проекти. Для підвищення мотивації інвесторів треба розробити та запровадити економічні стимули, які б сприяли зниженню податкового навантаження на вкладені кошти та зменшенню часу для адміністрування податкових та митних платежів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню інвестиційної політики приділяли увагу багато науковців, зокрема: В. Б. Антонов досліджував інвестиційну політику на макrorівні та вивчав вплив інвестицій на посилення конкурентоспроможності країни на світовому рівні [1]. П.І. Мірошніченко вивчав використання інвестиційного потенціалу регіону [2]. Активізація інвестиційної діяльності в перехідній економіці країни була предметом дослідження С.В. Буряк [3]. Приділялась увага дослідженню інвестиційного процесу в галузях промисловості Л.А. Ляхович (у текстильній промисловості [4]); Стасюк Ю.М. (у харчовій промисловості [5]); В.С. Родін вивчав активізацію інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві [6]. На сьогодні, питання вдосконалення інвестиційної політики, зокрема у напрямку її лібералізації стає актуальнішим у зв'язку з необхідністю відновлення критичної, промислової та цивільної інфраструктури, що зазнала пошкодження внаслідок російської збройної агресії.

Метою статті є – дослідити процес лібералізації інвестиційної політики.

Виклад основних результатів дослідження. Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної

власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань; права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, тощо (ст.13 Закону [7]).

Починаючи з 1991 року інвестиційна політика перетерпіла суттєвих змін у напрямку її лібералізації та підтримки закордонних інвесторів, що знайшло своє відображення у прийнятті ряду нормативно-правових актів.

Як наголошує С. М. Ілляшенко: «... в законодавстві України з питань інвестиційної політики було втілено принцип недискримінації іноземних інвестицій та сформовано загальні положення про захист іноземних інвестицій, у тому числі під час націоналізації та змін законодавства, а також гарантії з компенсації та репатріації прибутку...» [8]. Спробуємо більш детально дослідити позитивні зміни у законодавстві, які мали сприяти збільшенню надходження інвестицій в економіку країни.

Так, у вересні 2012 року було прийнято ЗУ „Про внесення змін до розділу XX „Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки» [9], який надавав можливість суб'єктам господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки з 1 січня 2013 року до 31 грудня 2022 року включно, при ввезенні у митному режимі імпорту на територію України устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього при оформленні митної декларації видавати митному органу податковий вексель на суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість. Що в свою чергу дозволяло подовжити податкові зобов'язання за цим податком.

На той час до пріоритетних галузей економіки належали:

– агропромисловий комплекс за напрямками – виробництво, зберігання харчових продуктів, виробництво біопалива,

– житлово-комунальний комплекс за напрямками: створення об'єктів поводження з відходами; будівництво, реконструкція і технічне переоснащення у сфері теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення;

– машинобудівний комплекс за напрямками – виробництво нових та імпортозаміщуючих видів комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, машин і устаткування, електричного устаткован-

ня, автотранспортних та інших транспортних засобів;

– транспортна інфраструктура за напрямками – будівництво, реконструкція і технічне переоснащення;

– курортно-рекреаційна сфера і туризм за напрямками – будівництво курортно-рекреаційних об'єктів та об'єктів туристичної інфраструктури;

– переробна промисловість за напрямком – імпортозаміщуюче металургійне виробництво;

– фармацевтична промисловість [10].

Нажаль, у березні 2023 року Постанова КМУ [10] стосовно визначення Переліку пріоритетних галузей економіки втратила чинність. На сьогодні, законодавством досі не визначено, галузі, які потребують державної підтримки.

У жовтні 2014 року було прийнято Закон України, який передбачав внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення оподаткування інвестиційної діяльності. Відповідно до цього Закону оператор, який підписав багатосторонню угоду про розподіл продукції мав можливість включити до складу податкового кредиту суми податку на додану вартість, сплачені (нараховані) будь-яким інвестором за угодою у зв'язку з придбанням або виготовленням товарів/послуг, основних засобів, на підставі наданих інвесторами чи оператором податкових накладних. Якщо таких інвесторів (операторів) декілька, то в пропорціях, визначених відповідно до угоди [11]. Що надавало можливість зменшити податкові зобов'язання з податку на додану вартість.

Безперечно, дуже важливим стало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні» [12], що надавало можливість здійснити підтримку розвитку державно-приватного партнерства.

Цим Законом [12] було визначено порядок регулювання відносин, які пов'язані з ініціюванням державно-приватного партнерства, вибором приватного партнера, підготовкою до укладення такого договору, визначенням змісту договору. Було нормативно визначено порядок вирішення спорів, що виникають із договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства за участю нерезидентів та підприємств з іноземними інвестиціями, до яких, відтепер, могли бути залучені міжнародні арбітражні суди за місцем, вказаним у договорі.

Цей Закон чітко визначив, що може бути об'єктами державно-приватного партнерства, які поділялися на: існуючі, зокрема відтворювані (шляхом реконструкції, модернізації, технічного переоснащення) об'єкти, що перебувають у державній або комунальній власності, у тому числі ділянки надр; створювані або придбані об'єкти в результаті виконання договору [12].

Якщо для здійснення державно-приватного партнерства – є необхідне користування земельною ділянкою, то цей Закон [12] зобов'язував державного партнера передавати приватному

земельну ділянку, на якій розташований об'єкт державно-приватного партнерства, разом з таким об'єктом.

Посиленню ліберезації інвестиційної політики суттєво сприяло прийняття ЗУ „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні”, яким було введено в обіг цілий ряд економічних категорій, як то:

– електронна ідентифікація, як – процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу, юридичну особу або їх представника;

– електронний кабінет, як – електронна система взаємовідносин між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань виконання податкового обов'язку та порядок адміністрування цього кабінету;

– єдиний реєстр податкових накладних, як – реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться Державною податковою службою України в електронному вигляді на підставі наданих платниками податку на додану вартість електронними документами [13].

ЗУ „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні” визначив порядок листування між платниками податків та контролюючими органами вже із використанням електронного кабінету, що суттєво скоротило час, необхідний для заповнення та подання податкової звітності, надало можливість платникові податків постійно мати уявлення стосовно порядку розрахунків з бюджетом та наявності у нього податкового боргу; отримати податкову консультацію використовуючи електронні засоби зв'язку; отримати будь-які довідки (наприклад про відсутність заборгованості для отримання кредиту у банківській чи фінансовій установі).

Цей Закон [13] змінив порядок надання контролюючими органами податкових консультацій, зокрема змінив термін їх надання зменшив з 30 календарних днів до 25.

Проте, суттєвою підтримкою платників податків стало зменшення пені зі 120 до 100 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, за кожний день прострочення грошового зобов'язання, якщо платником податків самостійно виявлено помилку та відповідно внесені зміни до податкової звітності.

Для покращення фінансової системи України та збільшення інвестицій було прийнято Закон, який регулює відносини, що виникають під час емісії, обігу, викупу цінних паперів та виконання зобов'язань за ними, укладання і виконання деривативних контрактів, заміни сторони деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо фінансових інструментів на ринках капіталу, а також відносини, що виникають під час провадження професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках (ст.1 Закону [14]).

У табл. 1 наведені статистичні дані стосовно надходжень інвестицій, дослідив які, ми зможемо оцінити ефективність внесених змін.

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2022 роки, млн грн

Галузі	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2021	2022
Усього	180575,5	273256,0	219419,9	359216,1	578726,4	508217,0	673899,3	409660,0
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	11062,6	18883,7	18795,7	50484,0	66104,1	50679,7	69950,3	51439,5
Промисловість	55384,4	91598,4	86242,0	117753,6	199896,0	180537,4	242922,9	126112,6
Будівництво	29767,0	40760,3	36056,7	44444,0	55993,9	39614,9	55724,6	32627,6
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	18550,4	24531,6	20715,7	29956,8	51817,6	41684,8	58785,1	36719,4
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	19322,4	32413,0	15498,2	25107,8	50078,3	34884,6	43944,6	49532,9
Інформація та телекомунікації	8625,8	10167,7	8175,1	15651,2	29884,9	22381,6	23858,6	16869,9
Фінансова та страхова діяльність	5861,5	7353,3	6214,5	7678,7	10652,3	11979,3	10100,5	8906,8
Операції з нерухомим майном	9861,0	12368,6	11230,2	19665,0	27556,8	19940,1	30668,7	14280,2
Освіта	1818,4	1463,5	820,9	2257,3	4460,0	3740,2	3866,5	2008,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1920,1	2707,2	1223,9	4479,0	8138,8	14835,6	21779,2	17412,9
Інші галузі	18401,9	31008,7	14447,0	41738,7	74143,7	87938,8	112298,3	53749,6

Джерело: побудовано на підставі [15]

Згідно статистичних даних, серед пріоритетних галузях економіки, яким було надано у 2012 році державну підтримку – у 2014 році не спостерігається зростання надходження інвестицій. Покращення ситуації спостерігається у 2016 році: до галузі сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство надійшло інвестицій на 31688, 3 млн.грн. (тобто 2,7 разів) більше ніж у 2014 році; до галузі промисловості – більше на 31511,6 млн.грн. (що дорівнює 36,5 %); до галузі транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – на 9609,6 млн.грн. більше (тобто на 62%). У 2018 році, також, спостерігається суттєве зростання обсягу інвестицій в усі галузі економіки (можна припустити, що прийняття ЗУ „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні” який сприяв розширенню системи інформатизації у податкових відносинах та спрощенню процесу адміністрування податків та зборів, – призвів до позитивних зрушень). У 2022 році спостерігається зменшення обсягів надходження інвестицій в усі галузі економіки, що пов'язано із початком бойових дій на території України.

Висновки. Було досліджено нормативну базу, яка спрямована на підтримку інвестиційної політики у напрямку її лібералізації. Зроблено висновки, що суттєве зростання надходження інвестицій спостерігається у 2018 році, що могло бути результатом внесення змін до Податкового кодексу України, спрямованих на покращення інвестицій-

ного клімату в країні. Саме ці зміни були спрямовані на запровадження системи інформатизації у відносинах між платником податків та контролюючими органами у напрямку спрощення процесу адміністрування податків та зборів, що позитивно вплинуло на інвестиційний клімат у країні.

Бібліографічний список:

1. Антонов В.Б. Активізація залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України в умовах глобальної конкуренції : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Львів, 2011. 20 с.
2. Мірошниченко П.І. Активізація використання інвестиційного потенціалу регіону : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.05. Донецьк, 2007. 19 с.
3. Буряк С.В. Активізація інвестиційної діяльності в перехідній економіці України : Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.01.01. Київ, 2001. 20 с.
4. Ляхович Л.А. Активізація інвестиційного процесу в текстильній промисловості : Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.01. Одеса, 2005. 20 с.
5. Стасюк Ю.М., Перегуда Р.В. Інвестиційна привабливість підприємств харчової промисловості України. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 17. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/46.pdf
6. Родін В.С. Активізація інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві на територіях спеціальних економічних зон України : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.03. Київ, 2009. 20 с.
7. Про інвестиційну діяльність: Закон від 18 вересня 1991 р., № 1560-XII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
8. Ілляшенко С.М. Державна інвестиційна політика України в посткризовий період: Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. *Економіка і суспіль-*

- ство. 2012. Вип. 36. С. 358–365. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2012_36_45
9. Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки: Закон від 6 вересня 2012 р., № 5211-VI. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5211-17#Text>
 10. Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки: Розпорядження від 14 серпня 2013 р. № 843-р. Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/843-2013-%D1%80#n7>
 11. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення оподаткування інвестиційної діяльності: Закон від 7 жовтня 2014 р., № 1690-VII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1690-18#Text>
 12. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні: Закон від 24 листопада 2015 р., № 817-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19#Text>
 13. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні: Закон від 21 грудня 2016 р., № 1797-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19#Text>
 14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів: Закон від 19 червня 2020 року № 738-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#top>
 15. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності: Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm
 5. Stasiuk Yu. M., Pehuda R. V. (2018) Investytsiina pryvablyvist pidpriemstv kharchovoi promyslovosti Ukrainy. *Ekonomika i suspilstvo*, is. 17 Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/46.pdf
 6. Rodin V. S. (2009) Aktyvizatsiia investytsiinoi diialnosti v ahropromyslovomu vyrobnytstvi na terytoriiakh spetsialnykh ekonomichnykh zon Ukrainy : avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.00.03. Kyiv. 20 p.
 7. Pro investytsiinu diialnist: Zakon vid 18 veresnia 1991 r., No. 1560-XII. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
 8. Illiashenko S. M. (2012) Derzhavna investytsiina polityka Ukrainy v postkryzovyi period: Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy. *Ekonomika i suspilstvo*, is. 36, pp. 358–365. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2012_36_45
 9. Pro vnesennia zmin do rozdiluu XX «Perekhidni polozhenia» Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvostei opodatkovannia subiektiv hospodariuvannia, yaki realizuiut investytsiini proekty u priorytetnykh haluziakh ekonomiky: Zakon vid 6 veresnia 2012 r., No. 5211-VI. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5211-17#Text>
 10. Pro zatverdzhennia pereliku priorytetnykh haluzei ekonomiky: Rozporiadzhennia vid 14 serpnia 2013 r. No. 843-r. Kabinet Ministriv Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/843-2013-%D1%80#n7>
 11. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennia opodatkovannia investytsiinoi diialnosti: Zakon vid 7 zhovtnia 2014 r., No. 1690-VII. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1690-18#Text>
 12. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo usunennia rehuliatornykh barieriv dlia rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva ta stymuliuivannia investytsii v Ukraini: Zakon vid 24 lystopada 2015 r., No. 817-VIII. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19#Text>
 13. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo pokrashchennia investytsiinoho klimatu v Ukraini: Zakon vid 21 hrudnia 2016 r., No. 1797-VIII. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19#Text>
 14. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo sproshchennia zaluchennia investytsii ta zaprovadzhennia novykh finansovykh instrumentiv: Zakon vid 19 chervnia 2020 roku No. 738-IX. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#top>
 15. Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm

References:

1. Antonov V. B. (2011) Aktyvizatsiia zaluchennia priamykh inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy v umovakh hlobalnoi konkurentsii : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.03. Lviv. 20 p
2. Miroshnychenko P. I. (2007) Aktyvizatsiia vykorystannia investytsiinoho potentsialu rehionu : avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.00.05. Donetsk. 19 p.
3. Buriak S. V. (2001) Aktyvizatsiia investytsiinoi diialnosti v perekhidnii ekonomitsi Ukrainy : Avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.01.01. Kyiv. 20 p.
4. Liakhovych L.A. Aktyvizatsiia investytsiinoho protsesu v tekstylnii promyslovosti : Avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.07.01. Odesa. 20 p.